

Záradék

A 6.Pf.20.124/2021/24. számú, 2021. szeptember 7. napján jogerőre emelkedett végzéssel kijavítva.

Budapest, 2021. július 12.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.

a tanács elnöke

Fővárosi Ítéltábla

6.Pf.20.124/2021/20-I.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Auer Éva ügyvéd (cím11), dr. Borbély Zoltán ügyvéd (cím11), dr. Péchy Kristóf ügyvéd (cím3) és a GK. Szabó Ügyvédi Iroda (cím4, ügyintéző: dr. Szabó Géza Krisztián ügyvéd) által képviselt felperes1 (cím12) felperesnek, a Molnár és Társa Ügyvédi Iroda (cím6, ügyintéző: dr. Molnár S. István ügyvéd), valamint jogtanácsos2 kamarai jogtanácsos által képviselt alperes1 (cím2) alperes ellen biztosítási díj iránt indult perében – melybe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a Sárhegyi és Társai Ügyvédi Iroda (cím13, ügyintéző: dr. Sárhegyi Zoltán ügyvéd), valamint a Sárhegyi és Társai Ügyvédi Társulás részéről dr. Lovas András ügyvéd (cím7) és jogtanácsos1 kamarai jogtanácsos által képviselt alperesi beavatkozó (cím9) beavatkozott – a Fővárosi Törvényszék 2020. december 11. napján meghozott 13.G.40.419/2019/95. számú közbenső ítélete ellen az alperesi beavatkozó által 96. és 97. sorszámon, az alperes által 99. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 13.025.000 (tizenhárommillió-huszonötezer) forint, az alperesi beavatkozónak pedig 7.262.500 (hétmillió-kétszázhatvankétezer-ötszáz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes több kockázatra kiterjedő biztosítási szerződést kötött az alperessel. Az alperes által kiállított módosított biztosítási kötvény szerint a biztosítás kezdete 2014. február 10., a módosítás érvényessége 2016. december 10., a biztosítás következő évfordulója 2017. február 10. A kötvény a kockázatviselés egyik helyeként jelöli meg a cím10 szám alatti ingatlant. E kockázatviselési hely vonatkozásában a biztosítási szerződés része volt az "szerződés neve" vagyonbiztosítás, valamint az "szerződés neve" üzemszünet biztosítás, és a kötvény együttbiztosítottként tünteti fel az Kft.5-t (a továbbiakban: társbiztosított). Az alperes kockázatviselése kiterjedt a készletekben keletkezett károkra. A kötvény a készletkár tekintetében a biztosítási összeget 640.000.000 forintban határozza meg, 50.000 forint önrész mellett, az üzemszünet biztosítás tekintetében pedig 2.200.000.000 forint biztosítási összeget határoz meg, 3 nap levonásos jellegű önrész mellett. A szerződő felek a biztosítási szerződés részévé tették az alperes által alkalmazott Általános Vagyonbiztosítási Feltételeket (ÁVF), "szerződés neve" Típusú Egyedi Vagyonbiztosítási Szerződések Feltételeit (ARSZF) és "szerződés neve" Üzemszünet Biztosítás Különös Rendelkezéseit (ARÜKR). Az ARSZF III. pontja szerint biztosítási esemény „a biztosított vagyontárgyakban, vagy azok részeiben, a biztosítási időszak alatt, hirtelen balesetszerűen – véletlen, váratlan, előre nem látható, külső okból – a kockázatviselési helyen bekövetkező, és a biztosított vagyontárgyak károsodásával, megsemmisülésével vagy eltűnésével járó olyan kár, melynek oka nem esik a biztosítási feltételekben meghatározott kizárások alá, valamint amely eseményekre vonatkozóan a biztosító a biztosítási szerződésben foglaltak szerint nem zárta ki a kockázatviselési kötelezettségét, továbbá, amely javítást vagy pótlást, helyreállítást tesz szükségessé. Károsodásnak vagy megsemmisülésnek (továbbiakban dologi kárnak) a vagyontárgy állagának hátrányos megváltozása minősül. Nem minősül azonban károsodásnak vagy megsemmisülésnek, ha a vagyontárgy már eredetileg is meglévő hiányossága válik nyilvánvalóvá. Előre nem láthatók azok a károk, amelyeknek bekövetkeztét, illetve bekövetkeztének fenyegető lehetőségét a biztosított az üzemben végzett tevékenységhez szükséges szaktudás birtokában, illetve a jó gazda gondosságával nem láthatott előre.”. Az ARSZF IV.1. n) pontja értelmében a biztosító kockázatviselése nem terjed ki azokra a káreseményekre, veszteségekre és kiadásokra, amelyeket közvetlenül vagy közvetve a biztosított vagyontárgy természetes vagy nem megfelelő állapotából/tulajdonságából, rendeltetésszerű használatából, elhasználódásából, kopásából, öregedéséből, gyártási, konstrukciós, tervezési vagy anyaghibából keletkeztek. Az ARSZF IV.1. r) pontjában az alperes kizárta a kockázatviselés köréből azokat a károkat, amelyeknek közvetlen vagy közvetett oka kezelési hiba, karbantartás, átépítés, javítás vagy üzemi próba. Az ARSZF XV.2. pontja azt tartalmazza, hogy a szerződő és a biztosítottak érdekkörébe tartozó személyek a szakképzett személytől elvárható gondosságot kötelesek tanúsítani a kármegelőzés körében. Az ARÜKR I.1. pontja szerint biztosítási esemény az üzem működésének teljes vagy részleges megszakadásából eredő dologi kár bekövetkezése, ha azt a biztosító által fedezett kockázati körülmények bekövetkezése miatt fellépő biztosítási esemény okozza. A felek által kötött egyedi megállapodás 2.1. pontja „Mentesülés” címszó alatt a következőket tartalmazza: „A vagyon-, ill. üzemszünet-biztosítás fedezete a

szerződésben megnevezett biztosítottakra vonatkozólag úgy alkalmazandó, mintha mindegyik fél számára külön kötvényt állítottak volna ki. Ezt figyelembe véve a biztosító mentesülése, a szerződés érvényessége, stb. egymástól függetlenül, Biztosítottanként külön-külön vizsgálendő. A fentiek nem vonatkoznak a súlyos gondatlanság és a szándékosság eseteire.”. A cím10 szám alatti ingatlanon lévő raktárban, amelynek üzemeltetője a társbiztosított, 2017. január 17-én 5 óra 20 perc körüli időben a tanúl (a továbbiakban: targoncavezető) által vezetett "1" típusú, induktív megvezetéssel és kézi vezérléssel egyaránt irányítható targonca a raktár szűk folyosós területén a 40. és a 41. állványsor között hátramenetben egy raklapnak ütközött, és azt nekitolta a 40. állványsor egyik lábának. Ennek következtében az állványzat eldőlt, és ledöntött több másik állványsort is. Az állványok ledőlése következtében részben megsemmisült, részben megsérült, részben forgalomba hozatalra alkalmatlanná vált a felperes raktárban tárolt árukészletének jelentős része.

[2] A felperes a keresetében 1.210.831.102 forint tőkének, ezen összeg után 2017. június 3-tól a kifizetésig a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:155. §-ában meghatározott mértékű késedelmi kamatnak és a perrel felmerült költségeinek a megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozott arra, hogy bekövetkezett a készletkár és az üzemszünet biztosítási esemény, ezért az alperes a biztosítási szerződés alapján köteles teljesíteni az ezekre a biztosítási eseményekre megállapított biztosítási összeg önrésszel csökkentett részét. Állította, hogy a targonca induktív vezérlés alatt állt közvetlenül az állványzatnak ütközés előtt. Előadta, hogy a targonca műszaki hiba következtében elvesztette az indukciós jelet, letért a vezérelt menetvonalról, és így ütközött a raklapnak. Álláspontja szerint az induktív vezérlés alatt álló targonca raklapnak vagy állványzatnak ütközése a jó gazda gondosságával sem volt előre látható, annak oka nem tekinthető kezelési, tervezési vagy konstrukciós hibának. Kifejtette, hogy a kezelés fogalma a vagyontárgy általános üzemeltetésére vonatkozik, nem pedig egy konkrét időpontban meghatározható használat módjára. Állította azt is, hogy a raktári polcrendszer jegyzőkönyvben rögzített hibáit kijavították. Hangsúlyozta, hogy az "1" típusú targoncák induktív megvezetésével kapcsolatban korábban tapasztalt rendellenességek csekélyek voltak, egy esetben sem jártak raklapnak vagy állványzatnak ütközéssel. Az volt az álláspontja, hogy emiatt a raktár szűk folyosós részén nem kellett észszerűen számolni ütközés és ebből eredő kár bekövetkezésének veszélyével. Kiemelte, hogy a készletben keletkezett károkat nem a polcrendszer hiányosságai okozták, hanem az, hogy a targonca az állványzatnak ütközött. Okfejtése szerint sem azok az ütközések, amelyek korábban a raktár nem szűk folyosós részén történtek, sem a polcrendszer esetleges hibái nem hatottak közre a káresemény bekövetkezésében, ezért e körülmények bejelentésének elmaradása miatt az alperes nem zárkozhat el jogszerűen a teljesítéstől. Hivatkozott arra, hogy szándékos károkozás csak akkor állapítható meg, ha a károkozó szándéka kifejezetten kár okozására irányult. Álláspontja szerint károkozási szándék a targoncavezető terhére nem állapítható meg. Érvelése szerint, ha a targoncavezetőt esetleg terheli is gondatlanság, az semmiképpen sem minősíthető súlyosnak, és nem eredményezheti az alperes mentesülését. Előadta, hogy a raktározott készletében 844.786.471 forint kára keletkezett. Előadta továbbá, hogy a gyártósorok teljes kapacitással működnek, ezért a kiesett termékmennyiséget nem volt lehetséges pótolni. Ebből a 149 napos időszakban 373.617.123 forint üzemszüneti vesztesége keletkezett, amelynek 3 napra eső része 7.522.492 forint.

[3] Az alperes és az alperesi beavatkozó ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Hivatkoztak arra, hogy a káresemény nem minősül biztosítási eseménynek, mert a szükséges szaktudás birtokában, a jó gazda gondosságával a kár bekövetkezése előre látható volt. Ezzel kapcsolatban utaltak arra, hogy a raktárban üzemeltetett targoncák már a káresemény előtt is többször nekiütköztek a polcrendszer oszlopainak, és az éves vizsgálat több hibát is feltárt a polcrendszerben. Az volt az álláspontjuk, hogy ezekre a körülményekre figyelemmel felismerhető volt az oszlopnak ütközés és az állványdőlés veszélye, és előre látható volt, hogy ez a polcrendszeren tárolt készletek károsodásával járhat. Hivatkoztak arra is, hogy a káresemény a biztosítási fedezetből kizárt kockázatok körébe tartozik, mert a kár bekövetkezése a polcrendszer tervezési és konstrukciós hibájára, valamint a targoncavezető kezelési hibájára vezethető vissza. Ezzel kapcsolatban állították, hogy közvetlenül az ütközés előtt és az ütközés időpontjában a targonca manuális irányítás alatt állt. Kiemelték, hogy a raktár szűk folyosós részén a targonca kezelési útmutatója és a társbiztosított raktározási szabályzata szerint is tilos induktív megvezetésről manuális irányításra átváltani. Álláspontjuk szerint a targoncavezető kezelési hibát vétett azzal, hogy a raktár szűk folyosós részén manuálisan irányította a targoncát, és kiiktatta a targonca biztonsági berendezéseit. Vitatták, hogy a targonca műszakilag hibás lett volna, és a targonca műszaki hibája lett volna az ütközés oka. Kifejtették, hogy a korábbi ütközések, az indukciós jelvesztés és a polcrendszer feltárt hibái, valamint az, hogy a hibákat nem javították ki, olyan körülmények, amelyek lényegesek voltak a kockázat elvállalása szempontjából, és közrehatottak a káresemény bekövetkezésében. Előadták, hogy ezeket a körülményeket a biztosítottak kötelesek lettek volna bejelenteni, a bejelentés elmulasztása pedig azzal a következménnyel jár, hogy az alperes kötelezettsége nem állt be. Kifejtették, hogy a targoncavezető szándékosan okozta a kárt, mert szándékosan váltott induktív megvezetésről manuális irányításra, és szándékosan hatástalanította a jármű biztonsági berendezéseit. Érvelésük szerint a kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan megszegéseként kell tekinteni, hogy elmaradt a polcrendszer hibáinak kijavítása és a polcrendszer kellő tehermentesítése a hibákkal érintett részeken, és nem készült az ütközés elleni megfelelő lábazatvédelem, valamint a raktárt és a polcrendszert a munkavédelmi előírások súlyos megszegésével üzemeltették. Okfejtésük szerint a szándékos károkozásra, valamint a kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan megszegésére tekintettel az alperes menetesül a biztosítási szolgáltatás teljesítésének kötelezettsége alól. Hivatkoztak arra, hogy a biztosítottak nem tették lehetővé az alperes számára a baleset helyszínének vizsgálatát és ellenőrzését, emiatt lényeges körülmények utóbb kideríthetetlenekké váltak.

[4] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletet hozott, amelyben megállapította, hogy az alperes a peres felek között fennálló "szerződés neve" Vagyonbiztosítási szerződés alapján a felperest ért 2017. január 17. napján történt káreset miatti kárt megtéríteni tartozik. Közbenső ítéletének indokolásában úgy foglalt állást, hogy kezelési hibán a nem rendeltetésszerű használatot kell érteni. Mivel a targonca induktív megvezetéssel és manuálisan is rendeltetésszerűen üzemeltethető volt, a manuális irányítás nem minősül kezelési hibának. Rámutatott, hogy a biztosított vagyontárgy nem a polcrendszer, hanem a raktárkészlet volt, amely károsodott. Kifejtette, hogy a polcrendszer teherbíró képessége fennállt, annak vonatkozásában konstrukciós hiba nem állapítható meg, vagy az csak részleges lehetett. Mindebből azt a jogi következtetést vonta le, hogy a káresemény biztosítási eseménynek minősül, és nem tartozik a kizárt kockázatok körébe. Álláspontja szerint a korábbi indukciós jelvesztéseket és polcrendszernek ütközéseket azért nem kellett reális kárveszélynek tekinteni, mert egyik alkalommal sem következett be kár, ezért a káresemény bekövetkezése nem áll okozati összefüggésben sem a korábbi jelvesztésekkel, sem a korábbi ütközésekkel. Erre

figyelemmel e körülmények bejelentésének az elmaradása nem jár azzal a következménnyel, hogy nem állt be az alperes teljesítési kötelezettsége. Nem találta a közlési és változásbejelentési kötelezettség megsértésének azt sem, hogy nem jelentették be a polcrendszer sérüléseit és a sérülések kijavításának elmaradását. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy a kisebb sérülések keletkezése és kijavítása nem minősül lényeges körülménynek, és nem tartozik bejelentési kötelezettség alá. A polcrendszer kijavíthatatlansága egyébként is a mentesülés körébe tartozó kérdés. Okfejtése szerint a jó gazda gondosságának hiányára vonatkozó alperesi hivatkozás azért alaptalan, mert a társbiztosított raktármenedzsere a targonca minden meghibásodása esetén javítást kért az alperesi beavatkozótól. Az volt az álláspontja, hogy a felperes megfelelően együttműködött az alperessel a káresemény okának kiderítése érdekében, az alperes minden lényeges körülményt ellenőrizhetett. Részletesen ismertette a társbiztosított által jelen per alperese ellen indított perben és a jelen perben kihallgatott tanúk vallomásait, a periratokhoz csatolt magánszakértői véleményeket, valamint a perben kirendelt szakértő véleményét. A magánszakértői vélemények közül maradéktalanul elfogadta szakértő1 véleményét, amely szerint a ledőlést előidéző ütközés helyén a polcrendszer nem volt sérült, és a polcrendszer az ütközés hatására akkor is ledőlt volna, ha annak hibáit kijavították volna. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem találta megállapíthatónak azt, hogy a targoncavezető szándékosan okozta a kárt. Egyetértett a felperessel abban, hogy a károkozás csak akkor tekinthető szándékosnak, ha a károkozó akarata kár okozására irányul. Kifejtette, hogy a perben a legfontosabb érdemi bizonyíték a targoncavezető tanúvallomása, aki minden alkalommal következetesen és egybehangzóan úgy nyilatkozott, hogy a káreseményt megelőzően induktív megvezetéssel működtette a targoncát. Kiemelte, hogy a baleset bekövetkezésekor annak helyszínén a targoncavezetőn kívül senki más nem volt jelen, az ütközés helye egyik videófelvételen sem látható, ezért a szakértők csak a valószínűség kategóriájában tehetnek megállapításokat. Hangsúlyozta, hogy a rendelkezésre álló videófelveteleken az látszik, hogy a targoncavezető rutinszerűen, a társbiztosított kezelési szabályzatát betartva használta az induktív megvezetést. Álláspontja szerint ez azt támasztja alá, hogy a baleset időpontjában is használnia kellett az induktív megvezetést. Okfejtése szerint az a szakértői ténymegállapítás, hogy a targonca vezérlőpultja utolsó beállításként manuális irányítást jelzett, nem bizonyítja, hogy a targoncavezető a baleset előtt szándékosan manuálisan irányította a targoncát, és nem bizonyítja a baleseti mechanizmust sem. Rámutatott, hogy van olyan szakvélemény, amely szerint a balesetet az egyik indukciós hurok szakadása és az annak következtében fellépő indukciós jelvesztés is okozhatta, amely a baleset során, a tolatás idején is keletkezhett, ezért azt a hibanapló nem rögzítette. Kifejtette, hogy nem zárható ki annak lehetősége sem, hogy a targoncavezető véletlenül kapcsolt manuális irányításra. A perben kirendelt szakértő véleményével szemben szakértő1, szakértő2 és szakértő4 által készített magánszakvéleményeket fogadta el, azzal, hogy a baleseti mechanizmusra csak a valószínűség körében tehetők megállapítások. A szakvélemények alapján arra a következtetésre jutott, hogy a baleset kimeneteléhez nem a targonca hibája vagy állványának ütközése, hanem az állványzat oldalirányból nem megfelelő volta vezetett, és elfogadható az a hivatkozás, hogy egy raktárban üzemszerű az ütközés. Mindezek alapján azt a jogi következtetést vonta le, hogy a targoncavezető terhére sem szándékosság, sem súlyos gondatlanság nem állapítható meg, ezért az alperes nem mentesülhet a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól. Az alperes által indítványozott további bizonyítást mint szükségtelent mellőzte.

[5] A közbenső ítélet ellen az alperes és az alperesi beavatkozó terjesztettek elő fellebbezést.

[6] Az alperes fellebbezése elsödlegetesen a közbensö ítélet megváltoztatására, a kereset elutasítására, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalására, másodlagosan a közbensö ítélet hatályon kívül helyezésére irányult. Fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatta le maradéktalanul a tényállás megállapításához szükséges bizonyítást, indokolatlanul mellözte az indítványozott bizonyítást, a rendelkezésére álló bizonyítékokat okszerütlenül mérlegelte, a tényállást hibásan, iratellenesen állapította meg, és nem vizsgálta a védekezés körében előadott minden hivatkozást. Érvelése szerint a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt helye közbensö ítélet hozatalának, a közbensö ítéletből nem tűnik ki, hogy az elsőfokú bíróság milyen biztosítási szerződés alapján állapította meg az alperes kötelezettségét. Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget a polcrendszer hibáit rögzítő jegyzökönyvnek, a hibák kijavíthatlanságának, az ezzel kapcsolatos lényeges körülmények kideríthetetlené válásának és a raktár jogellenes működtetésének. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a káresemény nem minösül biztosítási eseménynek, az a fedezetből kizárt kockázatok közé tartozik, a közlési és változásbejelentési kötelezettség elmulasztása miatt a kötelezettsége nem állt be, illetve mentesül a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól. Hivatkozott arra, hogy az ítélet indokolásának ki kell terjednie az ellenkérelem minden hivatkozására. Ismét kifejtette, hogy a felperesnek előre kellett látnia, hogy a targoncák polclábakkal való ütközése vagy a polcrendszer hibái előbb-utóbb nagyobb kárhoz vezethetnek, és a kármegelőzési kötelezettsége körében gondoskodnia kellett volna a hibák kijavításáról és ütközés elleni megfelelő lábazatvédelemről, valamint a hibákkal érintett részekben tehermentesítenie kellett volna a polcrendszert. Álláspontja szerint a kezelési hiba a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint nem a rendeltetésnek nem megfelelő használatot jelenti, hanem a konkrét eljárás kifogásolhatóságát, ezért kezelési hibának minösül, hogy a targoncavezető a kezelési útmutató és a raktározási szabályzat tiltó rendelkezése ellenére manuális irányításra kapcsolta át a targoncát. Kiemelte, hogy a kezelési hiba kizárt kockázat. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság kirívóan okszerütlenül mérlegelte a bizonyítékokat, amikor a perben kirendelt szakértő véleményével szemben azt állapította meg, hogy a targoncavezető a baleset időpontjában használta az induktív megvezetést. Hivatkozott arra, hogy a kizárások a biztosítási esemény körébe tartoznak, ezért a felperesnek kell bizonyítania, hogy nem áll fenn kizárási ok. Erre figyelemmel a targonca üzemmódjának bizonytalanságát az elsőfokú bíróságnak a felperes terhére kellett volna értékelnie. Előadta, hogy a targonca menet közben nem kapcsolható át manuális üzemmódba. Hangsúlyozta, hogy a perben kirendelt műszaki szakértő a bizonyosság határán állapította meg, hogy a targonca manuális irányítás alatt állt a káresemény bekövetkezésekor, és kizárta a műszaki hiba lehetőségét. A szakértői vélemény szerint az indukciós jel elvesztésének nyoma kellene legyen a targonca eseménynaplójában, az eseménynapló azonban nem rögzített ilyen hibát. Hangsúlyozta azt is, hogy az indukciós jel elvesztése esetén a vészfék megállítja a járművet, és kizárt, hogy jelvesztés esetén a vészfék ne működjön. Okfejtése szerint a manuális üzemmódot minden kétséget kizáróan és egyértelműen bizonyítja, hogy a targonca vezérlöpultja utolsó beállításként manuális üzemmódot jelzett, és az eseménynapló hibajegyzéke nem rögzített jelvesztést. Utalt arra, hogy az általa megbízott magánszakértők a helyszín és a targonca közvetlen megsemlélése után alkottak véleményt, vizsgálataikon a felperes képviselői is jelen lehettek, míg a felperes által megbízott magánszakértők csak közvetett adatokkal dolgozhattak, vizsgálataikra az alperes és a beavatkozó nem kaptak meghívást. Rámutatott, hogy a felperes megbízásából eljáró szakértők csak a valószínűség kategóriájában tettek megállapításokat, és nem állították konkrét és bizonyított műszaki hiba fennállását. Külön kiemelte, hogy szakértő4 helytelen adatokat használt az általa elvégzett

szimulációhoz. Az volt az álláspontja, hogy a káreseményt okozó targoncavezető nem tekinthető érdektelen tanúnak, vallomása nem alkalmas a perben kirendelt szakértő megállapításának megcáfolására vagy kétségessé tételére. Hivatkozott arra, hogy a targoncavezető tanúvallomása több tény tekintetében valótlan vagy ellentmondásos, ezért kétségbe vonható a szavahihetősége. A tervezési és konstrukciós hibával kapcsolatban azt emelte ki, hogy a biztosítási szerződés biztosított vagyontárgyként nevesíti a polcrendszert is. Érvelése szerint az elsőfokú bíróságnak abból a megállapításból, hogy a baleset kimeneteléhez a polcrendszer nem megfelelő volta vezetett, azt a jogi következtetést kellett volna levonnia, hogy a káresemény a kizárt kockázatok közé tartozik. Hivatkozott arra is, hogy a felperes az alperes kockázatban állása alatt is köteles lett volna bejelenteni a biztosító kockázatviselésének mértékét befolyásoló tényezők módosulását. Előadta, hogy minden évben új szerződést kötött a felperessel, ezért a felperest az új szerződés megkötésekor terhelte a közlési kötelezettség. A kockázatviselés szempontjából lényeges körülményként jelölte meg ismét azt, hogy a targoncák korábban többször elvesztették az indukciós jelet, valamint azt, hogy a polcrendszer több helyen is hibás volt, és ezeket a hibákat nem javították ki. Utalt arra, hogy a felperes a raktárhelyiségben termelőtevékenységet tervezett folytatni. Utalt arra is, hogy a felperes nem bizonyította a polcrendszer hibáinak kijavítását. Kifejtette, hogy ha a felperes bejelentette volna ezeket a lényeges körülményeket, akkor megfelelő kármegelőzési tervet tudott volna előírni, ha azt a felperes nem hajtotta volna végre, akkor felmondhatta volna a szerződést, vagy elutasíthatta volna a felperes 2016. decemberi ajánlatát. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem adott helyt a polcrendszer kijavításával kapcsolatos bizonyítási indítványainak. Hangsúlyozta, hogy a bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a perben nem tagadható meg biztosítási titokra hivatkozással. Rámutatott, hogy mindkét lényeges körülmény vonatkozásában a felperest terheli annak bizonyítása, hogy a körülmény még közvetve sem hatott közre a káresemény bekövetkezésében. Fenntartotta azt az állítását, hogy a felperes magatartása miatt lényeges körülmények kideríthetetlenekké váltak. Álláspontja szerint a felperes súlyosan gondatlanul megszegte a kármegelőzési kötelezettségét azzal, hogy elmulasztotta a polcrendszer hibáinak kijavítását, nem tehermentesítette a polcrendszert a sérülésekkel érintett részekben, nem gondoskodott az ütközések ellen megfelelő lábazatvédelemről. Kifejtette, hogy a kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan megszegéseként kell értékelni a munkavédelmi szabályok figyelmen kívül hagyását a raktár üzemeltetése során. Az volt az álláspontja, hogy a társbiztosítottal mint professzionális raktár üzemeltetővel szemben szigorúbb gondosság volt elvárható a baleset megelőzése szempontjából. Mivel elmulasztotta a balesetek megelőzése érdekében tőle elvárható intézkedéseket, magatartása súlyosan gondatlannak minősül. Okfejtése szerint a közte és a felperes között létrejött egyedi megállapodás nem érinti a kizárások alkalmazhatóságát, és kiemelte, hogy a felperesnek és a társbiztosítottnak a káresemény bekövetkezésekor ugyanazok a személyek voltak a tulajdonosai és az ügyvezetői. Kifejtette, hogy az egyedi megállapodás lényege az, hogy különböző biztosítottak esetén egymás magatartását ne lehessen betudni a másik biztosítottnak a biztosító mentesülése szempontjából. Erre figyelemmel a társbiztosított mulasztásai a felperes terhére is értékelhetők. Érvelése szerint a biztosítottaknak a korábbi ütközésekre, a lábazatvédelem hiányára és a polcrendszer kijavítatlan hibáira tekintettel észszerűen számolniuk kellett azzal, hogy egy újabb ütközés akár a polcok összedőléséhez vezethet, ezért a kár előre látható volt. Hivatkozott arra, hogy a káreseményt közvetetten a polcrendszer tervezési vagy konstrukciós hibája idézte elő. Jogi álláspontjának alátámasztása céljából hivatkozott több bírósági döntésre. Álláspontja szerint a felperes külön megállapodással kapcsolatos hivatkozásai a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján nem vehetők figyelembe a másodfokú eljárásban. Kifejtette, hogy a külön megállapodás általános szerződési feltételnek minősül, amely lényegesen eltér a Ptk. 6:464. § (1) bekezdésétől, ezért külön figyelemfelhívás hiányában nem vált a biztosítási

szerződés részévé. Az volt az álláspontja, hogy ha mindkét szerződő fél általános szerződési feltételeket alkalmaz, és ezek a feltételek nem lényeges kérdésekben térnek el egymástól, akkor a Ptk. szabályait kell alkalmazni. Okfejtése szerint, ha az egyedi megállapodás a biztosítási szerződés részévé vált, akkor nem alkalmazható, mert annak 2.1. pontja értelmezhetetlen, egymásnak ellentmondó rendelkezéseket tartalmaz. Hivatkozott arra, hogy a külön megállapodás nem alkalmazható a szándékosság és súlyos gondatlanság eseteire, és nem érinti a kizárások alkalmazhatóságát sem.

[7] Az alperesi beavatkozó a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását, másodlagosan a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Harmadlagos fellebbezési kérelmében a közbenső ítélet indokolását kérte megváltoztatni azzal, hogy a targoncavezető a hátramenet megkezdésekor manuális üzemmódban kezdte el vezetni a járművet, és a targoncának nem volt a baleset bekövetkezésével oksági kapcsolatba hozható műszaki hibája. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, ezért nem megfelelő tényállást állapított meg, a tévesen megállapított tényállásból pedig helytelen következtetéseket vont le. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok közül a targoncavezető tanúvallomásának tulajdonított ügyszólagos jelentőséget. Kiemelte, hogy a targoncavezető állításait más bizonyítékok és peradatok cáfolják, szavahihetőségét kétségessé teszik. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nyitva hagyta a targonca és kapcsolódó rendszerei műszaki hibáinak, illetve hibátlanságának kérdését, csak általánosságban foglalkozott a jelentős műszaki tények vizsgálatával, számos bizonyított műszaki megállapítást figyelmen kívül hagyott. Ilyen lényeges műszaki tényként jelölte meg a targonca biztonsági berendezéseinek szándékos kiiktatását, valamint azt, hogy a targoncavezető headsetet viselt munkavégzés közben. Hangsúlyozta, hogy szakértői megállapítás szerint a targonca nem az indukciós megvezetés által meghatározott pályán közlekedett a polclábnak ütközéskor, a perben kirendelt szakértő pedig kizárta a műszaki meghibásodás lehetőségét mind a jármű, mind az indukciós megvezetés hálózata tekintetében. Ismét előadta, hogy az indukciós jel elvesztését a jármű eseménynaplójának rögzítenie kellett volna. Rámutatott, hogy a perben kirendelt szakértő véleménye szerint az ütközés előtti hátramenet megkezdése nem indukciós megvezetéssel történt. Rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróságnak állást kellett volna foglalnia a baleset okával kapcsolatban, azonban az elsőfokú bíróság bizonytalannak ítélte, hogy az ütközés előtt a targonca indukciós vagy manuális irányítás alatt állt-e. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság feltételezés alapján, okszerűtlenül következtetett az indukciós üzemiállapotra, és indokolatlanul hagyta figyelmen kívül a manuális üzemiállapotra utaló közvetlen műszaki adatokat és egyéb közvetett bizonyítékokat. Közvetlen műszaki adatként a jármű kijelzőjének állapotára és jelvesztéses hibára utaló naplóbejegyzés hiányára, közvetett bizonyítékként a manuális üzemiállapotot alátámasztó szakértői megállapításokra hivatkozott. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szükséges szakértelem nélkül foglalt állást műszaki szakkérdésben a perben kirendelt szakértő megállapításaival szemben. Hangsúlyozta, hogy a targoncát a raktár szűk folyosós részén a 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet 8.1.1. pontja, a targonca kezelési útmutatója és a társbiztosított raktározási szabályzata értelmében kizárólag indukciós megvezetéssel szabad használni, ezért ilyen helyen súlyosan gondatlannak minősül a manuális irányítás alkalmazása. Hangsúlyozta azt is, hogy az indukciós és a manuális üzemiállapotok között az átváltást csak akarattalosan, és csak álló helyzetben lehet végrehajtani, menet közben véletlenül kizárt; ezt szakértői vizsgálat is megerősítette. Előadta, hogy a targonca az indukciós jel elvesztése esetén ütközés nélkül megáll, és ez történt korábban hasonló esetekben a perbeli raktárban is. Okfejtése szerint egyáltalán nem lett volna szabad

munkát végezni a targoncával úgy, hogy annak biztonsági berendezései ki voltak iktatva, a targoncavezető pedig headsetet viselt. Kifogásolta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a biztonsági berendezések kiiktatása és a headset viselése nem hatottak közre a káresemény bekövetkezésében. Kifejtette, hogy az alperes és az alperesi beavatkozó által megbízott magánszakértők közvetlen, a felperes által megbízott magánszakértők viszont csak közvetett adatok alapján alkottak véleményt. Kiemelte, hogy a felperes által megbízott szakértők csak a valószínűség kategóriájában tették meg a megállapításait, szakértő⁴ pedig kifejezetten téves adatokból indult ki a targonca mozgásának elemzése során. Az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértésének minősül, hogy teljesen mellőzte a perben kirendelt szakértő véleményét, és fejtette ki ennek okát közbenső ítéletének indokolásában. Érvelése szerint a targoncavezető azért váltotta át manuális üzemmódra a targoncát, mert így jobb rálátást biztosító pozícióba tudta kormányozni a járművet, és kényelmesebben el tudta végezni a leltározást. Rámutatott, hogy maga a targoncavezető sem állította soha azt, hogy az ütközés elkerülése érdekében vagy az ütközés után, menet közben váltott volna manuális üzemmódra. Előadta, hogy ha az indukciós szálnak azon a szakaszán történik hurokszakadás, amelynek hatótávolságán belül a jármű van, akkor a targonca azonnal megáll. Előadta azt is, hogy a baleset a 3. hurok területén történt, ezért a 4. hurok szakadása nem hathatott közre a káresemény bekövetkezésében. Kifejtette, hogy azok a kamerafelvételek, amelyeken az látszik, hogy a targoncavezető induktív üzemmódban használja a targoncát, nem zárják ki annak a lehetőségét, hogy a jármű manuális üzemmódban volt az ütközéskor, mert a vezető a polcsorok között, ahol a kamerák nem láttak rá, is válthatott üzemmódot. Az volt az álláspontja, hogy a baleset körülményei és okai megállapíthatók a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, a hatályon kívül helyezés iránti fellebbezési kérelem előterjesztése pedig nem kizárt. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárásban indítványozta a kirendelt szakértő kihallgatását, azt azonban az elsőfokú bíróság nem tartotta szükségesnek. Álláspontja szerint a felperes megbízásából készült magánszakértői vélemények nem tudták aggályossá tenni a perben kirendelt szakértő megállapításait, amelyek az alperes és az alperesi beavatkozó megbízásából készült magánszakértői véleményeket támasztották alá.

[8] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint azért nincs szükség az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére, mert az alperes és a beavatkozó maguk sem jelöltek meg olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely szükségessé tenné az elsőfokú tárgyalás megismétlését, a perbeli jogvita érdemben eldönthető a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján. Utalta arra, hogy a bizonyítékok téves mérlegelése orvosolható a másodfokú eljárásban. Rámutatott, hogy a kiemelt jelentőségű perben a bíróság nem köteles tájékoztatni a feleket a bizonyításra szoruló tényekről és a bizonyítási teherről, az alperes és a beavatkozó pedig nem indítványozták a szakvélemények közötti ellentmondások feloldását. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság minden szükséges bizonyítást lefolytatott, az eljárási szabályoknak megfelelően hozott közbenső ítéletet, amely nem tartalmaz okszerűtlen bizonyíték értékelést. Az volt az álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság helyesen minősítette szükségtelennek, és indokoltan mellőzte az alperes és a beavatkozó által indítványozott további bizonyítást. Hangsúlyozta, hogy a raktár üzemeltetője nem a felperes, hanem a társbiztosított volt. Hivatkozott arra, hogy az egyedi megállapodás 2.1. pontja értelmében a társbiztosított magatartása a szándékosság és a súlyos gondatlanság eseteit kivéve nem értékelhető az ő terhére. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a káresemény bekövetkezése nem volt előre látható, a polcrendszer hibái és a hibák kijavításának elmaradása pedig nem hatott közre a káresemény bekövetkezésében. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a

polcrendszer ledőlését a targonca polclábnak ütközése okozta, nem pedig a polcrendszer hibái vagy terheltsége, és a polcrendszer az ütközés következtében akkor is ledőlt volna, ha kijavították volna a hibákat vagy csökkentették volna a terhelését. Okfejtése szerint induktív megvezetés mellett nem kellett számolni a targonca polclábnak ütközésével, ezért felesleges lett volna lábzetvédelmet kialakítani a szűk folyosós területen. Előadta, hogy az alperes a káresemény előtt valamennyi részletre kiterjedően ismerte a raktár működését, de nem tett az előreláthatóság szempontjából értékelhető észrevételt vagy javaslatot. Ez arra utal, hogy a kár bekövetkezését az alperes sem láthatta előre. Érvelése szerint nem bizonyított, hogy a targoncavezető manuális irányítás mellett kezdte meg a hátramenetet az ütközés előtt, és ezzel szabálytalan és felróható magatartást tanúsított volna. Álláspontja szerint a kizárási ok fennállását az alperes köteles bizonyítani, ezért neki kellett volna bizonyítania, hogy a targonca manuális üzemmódban volt az ütközéskor. Rámutatott, hogy az alperes által hivatkozott ítéletek olyan ügyekben keletkeztek, amelyekben bizonyított volt a kizárási okot adó körülmény, és a biztosítót ezzel szemben terhelte bizonyítási kötelezettség. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a targoncavezető esetleges mulasztása nem értékelhető kezelési hibaként, mert ilyenek csak a rendeltetésellenes gyakorlatként megvalósuló, tervszerűen, előre elhatározottan, huzamosabb időn át tanúsított magatartások minősíthetők. Kifejtette, hogy a szerződési feltételeket a szerződés egészével összhangban kell értelmezni, ha pedig vitás az általános szerződési feltételben megfogalmazott kezelési hiba értelmezése, akkor a felperes mint a feltétel alkalmazójával szerződő fél számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A kizárással kapcsolatban is kiemelte, hogy a káresemény nem az állványrendszer tervezési vagy konstrukciós hibája miatt, hanem külső erőhatás következtében dőlt le. Hivatkozott arra, hogy a polcrendszer tervezési és konstrukciós hibáiért a társbiztosított nem tehető felelőssé, annak használata pedig megfelelt az előírásoknak. Az volt az álláspontja, hogy a tervezési és konstrukciós hiba nem vonatkoztatható az árukészletben keletkezett kárra. Okfejtése szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kockázatviselés szempontjából lényeges, a káresemény bekövetkezésével okozati összefüggésbe hozható körülmény bejelentését a felperes nem mulasztotta el. Előadta, hogy a korábbi polclábnak ütközések azért nem tekinthetők ilyen körülménynek, mert azok minden esetben az induktív vezetéssel nem érintett, szűk folyosón kívül történtek, induktív vezetési rendszert nem használó targoncával. Előadta továbbá, hogy a polcrendszer feltárt hibáit kijavították, és a hibák kijavításának elmaradása sem állna okozati összefüggésben a káreseménnyel, mert az ütközés hatására a hibáktól mentes polcrendszer is ledőlt volna. Vitatta, hogy a polcrendszer hibái miatt fel kellett volna függeszteni a raktár működését. Állította, hogy a baleset után minden szükséges felvilágosítást megadott az alperesnek, nem akadályozta meg a helyszín és a maradványok megvizsgálását, a maradványokat az alperes beleegyezésével szállította el. Ismét kifejtette, hogy csak a károkozásra irányuló magatartások tekinthetők szándékos vagy súlyosan gondatlan kárt okozó magatartásoknak, a károkozás szándékosságát vagy súlyos gondatlanságát nem alapozhatja meg önmagában a károkozó magatartás szándékos tanúsítása. Hivatkozott arra, hogy csak jogellenes magatartások alapozhatják meg a biztosító mentesülését, azok a magatartások azonban, amelyeket az alperes a biztosítottak terhére ró nem jogellenesek, továbbá nem állnak releváns és közvetlen okozati kapcsolatban a káresemény bekövetkezésével. Fenntartotta, hogy a targoncavezető magatartása akkor sem lenne súlyosan gondatlannak minősíthető, és ezért akkor sem eredményezhetné az alperes mentesülését, ha bizonyított lenne, hogy manuálisan irányította a targoncát az ütközéskor. Kiemelte, hogy a súlyos gondatlanságnak nem a szabálysértés, hanem az eredmény tekintetében kell fennállnia, és súlyosan gondatlannak csak a szándékossághoz közel álló magatartások minősíthetők. Vitatta, hogy a targoncavezető leltározási feladatainak elvégzését megkönnyítette vagy kényelmesebbé tette volna, ha manuális irányításra váltott volna át. Előadta, hogy az általa megbízott magánszakértők a szakértői névjegyzékbe bejegyzett

igazságügyi szakértők, míg az alperes és a beavatkozó megbízásából eljáró szakértők nem ilyenek, ezért az alperes és a beavatkozó által csatolt szakvélemények csak az alperes és a beavatkozó saját előadásaiként értékelhetők. Hangsúlyozta, hogy a perben kirendelt szakértő szakvéleménye két alkalommal is kiegészítésre szorult, annak helyességét a felperes által csatolt magánszakértői vélemények kétségessé tették, ezért az elsőfokú bíróság megalapozottan vetette el a kirendelt szakértő véleményét. Kifejtette, hogy a kirendelt szakértő megállapításai kizárólag a beavatkozó állításainak kritikátlan és vizsgálatlan elfogadásán alapuló feltevéseken nyugszanak. Rámutatott, hogy a felperes és a társbiztosított egymástól független jogi személyek, akiknek a magatartását a külön megállapodás értelmében külön-külön kell vizsgálni, és egyikük vonatkozásában a másik magatartása csak akkor vonhatja maga után az alperes mentesülését, ha az szándékos vagy súlyosan gondatlan volt. Emiatt a társbiztosított szándékosnak vagy súlyosan gondatlannak nem minősíthető magatartásai nem vonatkoztathatók a felperesre. Vitatta, hogy az egyedi megállapodás általános szerződési feltétel lenne, és hogy külön figyelemfelhívásra lett volna szükség ahhoz, hogy az a biztosítási szerződés részévé váljon. Álláspontja szerint az egyedi megállapodás 2.1. pontja értelmezhető, és azt úgy kell értelmezni, hogy nemcsak a mentesüléssel kapcsolatban, hanem más vonatkozásban is az együttbiztosítottakat egymástól független biztosítottként kell kezelni, kivéve a szándékos és a súlyosan gondatlan magatartásokat. Előadta, hogy az elsőfokú eljárásban csatolta az iratokhoz az egyedi megállapodást, és jogállításként hivatkozott annak tartalmára.

[9] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének nem volt fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben bírálta felül az elsőfokú közbenső ítéletet [Pp. 228. § (4) bekezdés].

[10] Az alperes és az alperesi beavatkozó fellebbezése alapos.

[11] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárásában nem észlelt olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely szükségessé tette volna az elsőfokú tárgyalás megismétlését, és ennek érdekében a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezését.

[12] A perbeli jogvita érdemben elbírálható volt a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, ezért az ítéltábla az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezését a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján, a bizonyítás kiegészítése céljából sem találta indokoltnak.

[13] Az elsőfokú bíróság okszerűtlenül mérlegelte a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat, ennek következtében a tényállást részben helytelenül állapította meg, és abból részben helytelen jogi következtetéseket vont le, de ezen hiányosságok a fellebbezési eljárás során orvosolhatók voltak, és nem zárták ki a döntés érdemi felülvizsgálatát. Az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság érdemi döntésével, sem annak a közbenső ítéletben kifejtett indokaival, a következők miatt:

[14] A felperes keresete biztosítási szolgáltatás teljesítésére irányult.

[15] A peres felek a per másodfokú tárgyalásán egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy az a biztosítási szerződés, amelynek alapján a felperes a perben biztosítási szolgáltatás teljesítése iránti igényt érvényesít, új szerződésként 2016. decemberben jött létre. Erre a körülményre figyelemmel a peres felek jogviszonyára a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 50. § (1) bekezdése alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

[16] A perben nem volt vitás, hogy a felperes mint szerződő és biztosított, valamint az alperes mint biztosító között a Ptk. 6:439. § (1) bekezdésében körülírt biztosítási szerződés jött létre, amelynek alapján a biztosító köteles a szerződésben meghatározott kockázatra fedezetet nyújtani, és a kockázatviselés kezdetét követően bekövetkező biztosítási esemény esetén a szerződésben meghatározott szolgáltatást teljesíteni; a biztosítóval szerződő fél pedig díj fizetésére köteles.

[17] A Ptk. 6:439. § (2) bekezdése értelmében a biztosító szolgáltatása a biztosított kárának a szerződésben meghatározott módon és mértékben történő megtérítésében, a biztosított részére nyújtott más szolgáltatás teljesítésében (a továbbiakban: kárbiztosítás) is állhat. A peres felek között létrejött biztosítási szerződés tartalmaz kárbiztosítási elemeket, mert az alperes kockázatviselése kiterjedt a készletkárokra és az üzemszüneti károkra. Erre figyelemmel a szerződésre alkalmazni kell a Ptk. 6:458-469. §-aiba foglalt, a kárbiztosításra vonatkozó rendelkezéseket.

[18] A perben nem volt vitás az sem, hogy az Kft.5 (társbiztosított) a peres felek között létrejött biztosítási szerződés egyik biztosítottja. Az alperes annak érdekében, hogy szabaduljon a biztosítási szolgáltatás teljesítésének kötelezettsége alól, a biztosítási esemény be nem következése, a biztosítási fedezetből kizárt kockázatok, a közlési és változásbejelentési kötelezettség elmulasztása és a mentesülés körében is részben olyan tevőleges magatartásokra – a targonca kezelési hibája, a polcrendszer tervezési és konstrukciós hibája, a targonca manuális üzemmódba váltása – hivatkozott, amelyeket nem a felperes érdekkörébe tartozó személyek tanúsítottak, részben pedig olyan intézkedések elmulasztására – a jó gazda gondosságának tanúsítása a raktár működésével kapcsolatban, lábazatvédelem kialakítása, a polcrendszer hibáinak kijavítása, a kockázatvállalás szempontjából lényeges körülmények és azok változásának bejelentése –, amely intézkedések megtételére nem a felperes, hanem a raktár üzemeltetőjeként a társbiztosított lett volna köteles. Ezért a perben döntő jelentősége volt annak, hogy a társbiztosított érdekkörébe tartozó személyek magatartása kihat-e a felperesre is – ezek a magatartások a peres felek biztosítási jogviszonyában értékelhetők-e a felperes terhére.

[19] A Ptk. nem tiltja, hogy a felek szerződése eltérjen a törvény biztosítási szerződésre vonatkozó rendelkezéseitől, és csak a fogyasztói biztosítási szerződések esetében állít korlátokat a törvénytől való eltérés elé. Törvényi tiltás hiányában a felek a Ptk. 6:59. § (2) bekezdése alapján egyező akarattal eltérhettek a Ptk. 6:452. § (5) bekezdésébe foglalt rendelkezéstől is. Ezért a felek a biztosítási szerződésben rendelkezhetnek úgy, hogy azokban az esetekben, amikor a törvény értelmében valamelyik szerződő fél vagy biztosított magatartása korlátozás nélkül kihat a többi szerződő félre vagy biztosítottra, akkor valamelyik szerződő fél vagy biztosított magatartása csak meghatározott korlátok közt, kizárólag szándékosság vagy súlyos gondatlanság esetén legyen értékelhető a többi szerződő fél vagy biztosított terhére.

[20] Mivel a peres felek között vitás volt egyrészt az, hogy az egyedi megállapodás 2.1. pontja általános szerződési feltételnek minősül-e, és mint ilyen a biztosítási szerződésük részévé vált-e, másrészt az, hogy e feltételt miként kell értelmezni, az alperes által a kötelezettség alóli szabadulása érdekében megjelölt magatartásokra tekintettel a perbeli jogvita eldöntése során elsősorban ezeket a kérdéseket kellett vizsgálni. A felperes az elsőfokú eljárásban csatolta a periratokhoz az egyedi megállapodást tartalmazó okiratot, ezért abban nem volt olyan új tény vagy bizonyíték, amelyet a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján ne lehetett volna figyelembe venni a másodfokú eljárásban.

[21] A Ptk. 6:77. § (1) bekezdése szerint általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az alkalmazója több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatározott, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg.

[22] Azt maga az alperes sem állította, hogy a felperes több szerződés megkötése céljából határozta volna meg az egyedi megállapodás 2.1. pontjába foglalt feltételt, és ilyen körülményre utaló bizonyíték vagy más adat sem merült fel a perben. Mivel a felperes kizárólag az alperessel kötött biztosítási szerződésben alkalmazta ezt a feltételt, a biztosítási szerződés vonatkozásában az nem minősül általános szerződési feltételnek akkor sem, ha azt egyébként más jogviszonyban a felperessel szerződő alkusz általános szerződési feltételként alkalmazta. Erre figyelemmel az egyedi megállapodás 2.1. pontjára nem alkalmazhatók az általános szerződési feltételekre vonatkozó szabályok, és nem volt szükség külön figyelemfelhívásra ahhoz, hogy az a biztosítási szerződés részévé váljon. Az egyedi megállapodás 2.1. pontját az alperes által alkalmazott általános szerződési feltételek nem tartalmazták, ezért az – ahogy arra a megállapodás elnevezése is utal – csak egyedi megtárgyalás alapján válhatott a biztosítási szerződés részévé.

[23] A Ptk. 6:8. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

[24] A Ptk. 6:86. § (1) bekezdése kimondja, hogy az egyes szerződési feltételeket és nyilatkozatokat a szerződés egészével összhangban kell értelmezni.

[25] Az egyedi megállapodás 2.1. pontja „Mentesülés” címszó alatt azt tartalmazza, hogy „A vagyon-, ill. üzemszünet-biztosítás fedezete a szerződésben megnevezett biztosítottakra vonatkozólag úgy alkalmazandó, mintha mindegyik fél számára külön kötvényt állítottak volna ki. Ezt figyelembe véve a biztosító mentesülése, a szerződés érvényessége, stb. egymástól függetlenül, Biztosítottanként külön-külön vizsgálandó. A fentiek nem vonatkoznak a súlyos gondatlanság és a szándékosság eseteire.”.

[26] A biztosítási szerződés több kockázatviselési helyre, valamint több olyan biztosítottra is kiterjedt, amelyek egymástól elkülönült, önálló jogalanyok. A különböző kockázatviselési helyeken, vagy valamelyik kockázatviselési helyként megjelölt ingatlan elkülönített részén a biztosítottak úgy végeznek egymástól elkülönülő, önálló tevékenységeket, hogy nincs ráhatásuk a másik biztosított tevékenységére. E körülmény, valamint az egyedi megállapodás 2.1. pontjának nyelvtani értelmezése alapján okszerűen lehet arra következtetni, hogy a szerződő felek akarata ennek a feltételnek az elfogadásával az volt, hogy minden egyes, önálló jogalanynak minősülő, a többi biztosítottól elkülönült, önálló tevékenységet folytató biztosítottra vonatkozóan úgy alkalmazzák a biztosítási szerződés rendelkezéseit, mintha önállóan, a többi biztosítottól függetlenül, külön kötöttek volna biztosítási szerződést, és egyik biztosított magatartása se legyen értékelhető valamelyik másik biztosított terhére, kivéve a szándékos és súlyosan gondatlan magatartásokat. A feltétel az alkalmazásának köre szempontjából csak a biztosító mentesülését és a szerződés érvényességét nevesíti, de a „stb.” kitétel arra utal, hogy a felsorolás nem teljes körű, hanem csak példákat említ – abba nem kizárólag a szerződés érvényessége és a mentesülés tartozik, hanem kiterjed a biztosítási szerződés egyéb elemeire is, annak ellenére, hogy a feltétel „Mentesülés” címszó alatt szerepel. Ezért az ítéltábla álláspontja szerint az egyedi megállapodás 2.1. pontjába foglalt szerződési feltételt a biztosítási szerződés valamennyi rendelkezése vonatkozásában alkalmazni kell, és azt a perben úgy kell értelmezni, hogy a társbiztosított érdekkörébe tartozó személyek magatartása a biztosítási esemény bekövetkezése, a kizárások, a közlési és változásbejelentési kötelezettség és a mentesülés szempontjából is csak akkor értékelhető a felperes terhére, ha az szándékos vagy súlyosan gondatlan volt.

[27] A perbeli biztosítási szerződés részévé vált ARSZF III. pontja a biztosítási esemény bekövetkezését attól a feltételtől tette függővé, hogy a biztosított vagyontárgyban bekövetkezett kár ne legyen előre látható. Az ARSZF III. pontja szerint előre nem láthatók azok a károk, amelyeknek bekövetkeztét, illetve bekövetkeztének fenyegető lehetőségét a biztosított az üzemben végzett tevékenységhez szükséges szaktudás birtokában, illetve a jó gazda gondosságával nem láthatott előre.

[28] A Ptk. biztosítási szerződésre vonatkozó szabályai egyedül a mentesülés [Ptk. 6:464. §] szempontjából tulajdonítanak jelentőséget a szerződő fél, a biztosított, illetve a szerződő fél és a biztosított érdekkörébe tartozó személyek vétkességének – szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásának. A Ptk. azonban már nem ír elő valamennyi biztosítási szerződésre általánosan kiterjedő egyoldalú kógcenciát – nem tiltja általános jelleggel a Ptk. biztosítási szerződésre vonatkozó szabályaitól a szerződő fél, a biztosított vagy a kedvezményezett hátrányára való eltérést, ahogy azt a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régii Ptk.) 567. § (1) bekezdése tette. A Ptk. rendszerében már csak a fogyasztói biztosítási szerződések tekintetében érvényesül egyoldalú kógcencia, és ezek esetében sem általános jelleggel, hanem csak a szerződés törvényben meghatározott elemeire vonatkozóan [Ptk. 6:455. §]. Ezt tiltó törvényi rendelkezés hiányában nem volt akadály annak, hogy a szerződő felek a Ptk. 6:59. § (2) bekezdése szerint járjanak el, és olyan körülményt vonjanak a biztosítási esemény fogalmának körébe, amely körülményt a Ptk. egyébként mentesülési okként határoz meg – ne csak a mentesülés szabályai közé iktassanak vétkességi elemet, ne csupán az alperes mentesülését köthessék szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartáshoz, hanem a biztosítási esemény bekövetkezéséhez is megfelelő gondosság – a jó gazda gondossága – tanúsítását írják elő. Nem volt törvényi akadály annak sem, hogy a felek a biztosítási esemény bekövetkezésének feltételévé tegyék, hogy a károkozás, illetve a kármegelőzési kötelezettség megszegése ne legyen szándékos vagy súlyosan gondatlan, ezért az alperesnek lehetősége volt arra, hogy a biztosítási esemény kapcsán és a mentesülés körében is eredményesen hivatkozzon a felperes vagy a társbiztosított érdekkörébe tartozó személy szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartására.

[29] A raktárban a kárral fenyegető helyzetek és a fenyegető károk előre látása nem a felperes kötelezettsége volt, mert nem a felperes volt a raktár üzemeltetője. A raktárt a társbiztosított üzemeltette, ezért a társbiztosított köteleettsége volt a károk bekövetkezésével fenyegető helyzetek és a károk előre látása, és a veszély elhárításához szükséges intézkedések megtétele. A külön megállapodás 2.1. pontjában foglaltakra figyelemmel azonban a biztosítási esemény bekövetkezése vagy be nem következése szempontjából csak akkor értékelhető a felperes terhére az elvart előrelátás, a jó gazda gondosságának elmulasztása a társbiztosított részéről, ha a mulasztás szándékos vagy súlyosan gondatlan volt.

[30] Az ítéltábla egyetértett a felperessel abban, hogy a károkozás akkor minősül szándékosnak, ha a károkozó szándéka kifejezetten kár okozására irányult. Nem tekinthető szándékos károkozásnak, ha a károkozó ugyan szándékosan tanúsított valamilyen magatartást, de a szándéka nem arra irányult, hogy másnak kárt okozzon, hanem a kár a szándékos magatartás során történt figyelmetlenség vagy hiba következménye. A perben nem merült fel arra utaló bizonyíték vagy más peradat, hogy a társbiztosított érdekkörébe tartozó személy szándékosan és kifejezetten azért mulasztotta volna el a jó gazdától elvárható gondos előrelátást, vagy mulasztott volna el valamely intézkedést, hogy a 2017. január 17-én történt káresemény során bekövetkezett károkat okozza. Ezért szándékos károkozás nem volt megállapítható.

[31] Az ítéltábla egyetértett a felperessel abban is, hogy az előreláthatóság fogalma nem értelmezhető azoknak a károknak a körére, amelyek bekövetkezésének jövőbeni lehetőségével észszerűen számolni lehet a biztosítási szerződés megkötésekor. A biztosítás

célja éppen az, hogy az ilyen károkra, vagy azok egy részére nyújtson fedezetet, azoknak a károknak és kockázatoknak a fedezésére pedig, amelyeknek lehetséges bekövetkezésével észszerűen nem kell számolni, a biztosított részéről okszerűtlen lenne biztosítási szerződést kötni. Ha azokat a károkat kellene előreláthatónak tekinteni, amelyek bekövetkezésének lehetőségével észszerűen számolni lehet a biztosítási szerződés megkötésekor, akkor minden biztosítási fedezetbe vont kár előre láthatónak minősülne, és egyik kár bekövetkezése sem minősülhetne biztosítási eseménynek. Ilyen értelmezés mellett önmagában a biztosítási szerződés megkötésének tényéből lehetne levonni azt a következtetést, hogy a biztosított előre látta a kárt. Ezért az előreláthatóság kizárólag a konkrét kárral fenyegető helyzetek és károk tekintetében vizsgálható.

[32] Az "1" típusú targoncák üzemeltetési útmutatójának 56. oldala azt tartalmazza, hogy induktív kényszervezetésről kézi irányításra akkor szabad átkapcsolni, ha az egész targonca teljesen elhagyta a keskeny folyosót. Ebből az következik, hogy a raktár keskeny folyosós területén tilos a targoncát manuálisan irányítani. Ugyanilyen rendelkezést tartalmaz a társbiztosított raktározási szabályzata is. A manuális üzemmód alkalmazása a keskeny folyosós területen azért tiltott, hogy elkerülhetők legyenek az emberi figyelmetlenségből vagy vezetési hibából eredő veszélyhelyzetek. A keskeny folyosós területen ugyanis csekély figyelmetlenség vagy vezetési hiba is súlyosan veszélyeztetheti a személy- és vagyonbiztonságot. A káreseményben részes targonca vezetőjének munkaköri kötelessége volt, hogy ismerje a targonca működtetésére vonatkozó valamennyi szabályt és előírást, és azokat maradéktalanul betartsa, ezért ez az adott helyzetben általában elvárható volt tőle. A targoncavezetőtől az adott helyzetben általában elvárható volt annak előre látása is, hogy ha a tilalom ellenére manuális üzemmódra vált a raktár keskeny folyosóján, akkor fennáll a vezetői hiba lehetősége, a raklapnak vagy polclábnak ütközés fokozott veszélye, károsodhatnak a polcrendszeren tárolt termékek, vagy személyi sérülés következhet be. A targoncavezetőnek tudnia kellett azt is, hogy a targonca vezetése fokozott veszéllyel járó tevékenység, amelynek során viszonylag csekély súlyú figyelmetlenség vagy más vezetési hiba is aránytalanul súlyos kárt okozhat. Ezért a targoncavezetőtől az adott helyzetben általában elvárható volt, hogy előre lássa a konkrét károk bekövetkezésének lehetőségét, ha manuális üzemmódban működteti a targoncát a keskeny folyosón.

[33] A felperes azt állította, hogy a targoncavezető induktív megvezetéssel működtette a targoncát a káresemény bekövetkezésekor, az alperes pedig azt, hogy a targonca ekkor manuális irányítás alatt állt. A biztosítási esemény bekövetkezésének bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a perben a felperest terhelte. Ebben a körben a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a targoncavezető induktív megvezetéssel működtette a targoncát az ütközéskor, ezért az ütközéssel okozott károk a vezető részéről nem voltak előre láthatók, illetve az előrelátás körében tanúsított esetleges gondatlansága nem érte el a súlyos mértéket.

[34] A felperes az állítását a targoncavezető tanúvallomásával, valamint magánszakértői véleményekkel kívánta bizonyítani. Az alperes az általa csatolt magánszakértői véleményekkel, amelyek azt állapították meg, hogy a targonca manuális irányítás alatt állt az ütközéskor, kétségessé tette a targoncavezető tanúvallomását, amely szerint induktív megvezetéssel működtette a járművet az ütközéskor, valamint a felperes megbízásából készült magánszakértői véleményeket, amelyek szerint a káresemény úgy is

bekövetkeztetett, hogy a targonca induktív megvezetéssel működött. A perben kirendelt igazságügyi szakértő feladata az volt, hogy feloldja a felperes és az alperes bizonyítékai közötti ellentmondásokat. A perben kirendelt szakértő az alperes által csatolt magánszakértői véleményeket és az alperes tényállítását támasztotta alá, mert a bizonyossággal határos valószínűséggel állapította meg, hogy a targonca manuális üzemmódban volt az ütközés pillanatában, az ütközéshez vezető műszaki hiba lehetőségét pedig mind a jármű, mind az induktív irányítási rendszer oldaláról kategorikusan kizárta. A perben kirendelt szakértő megállapításai nem tekinthetők logikátlanoknak és okszerűtleneknek, mert a következtetéseit részben konkrét műszaki adatokra, részben a káreseményben részes targoncával azonos típusú targoncák működésének közvetlen vizsgálatára, részben pedig ilyen targoncák működésére vonatkozó közvetett műszaki információkra alapozta. A szakértő által felhasznált egyik konkrét műszaki adat az volt, hogy a targonca a káreseményt követő vizsgálatkor manuális üzemmódra volt állítva. A targoncavezető a tanúvallomásában nem tudott magyarázatot adni arra, hogy ha induktív megvezetéssel működtette a targoncát az ütközés időpontjában, akkor a jármű mikor és milyen módon került manuális üzemmódba. A másik konkrét műszaki adat, hogy a targonca elektronikus naplójában a káresemény bekövetkezését megelőző hat órában nem volt sem az indukciós jel elvesztésére, sem más műszaki hibára utaló bejegyzés. Közvetett műszaki adatként azok a jegyzőkönyvek álltak a szakértő rendelkezésére, amelyeket a perbeli raktárban üzemeltetett, hasonló típusú targoncák meghibásodásai után rögzítettek. Ezek szerint a targoncák az indukciós jel elvesztése esetén minden alkalommal rövid időn belül, szinte azonnal megálltak, polcnak soha nem ütköztek, naplójukban pedig mindig megjelent a jelvesztésre utaló hibabejegyzés. Ugyanezt tapasztalta a szakértő a hasonló típusú targonca működésének vizsgálata során is. Ezzel szemben a felperes által csatolt szakértői vélemények egyetlen olyan konkrét műszaki hibát sem tudtak kimutatni, amely a targonca induktív megvezetése mellett a káresemény bekövetkezéséhez vezethetett, hanem csak a feltételezés szintjén vetették fel ilyen műszaki hiba lehetőségét. Mivel a perben kirendelt szakértőnek már rendelkezésére álltak a felperes és az alperes által csatolt magánszakértői vélemények, és azok tartalmát figyelembe véve alkotta meg a szakvéleményét, a felperes megbízásából készült, feltételezéseken alapuló magánszakértői vélemények nem voltak alkalmasak arra, hogy megcáfolják vagy kétségessé tegyék a kirendelt szakértő megállapításait. A felperesnek lehetősége lett volna arra, hogy cáfolja vagy kétségessé tegye a kirendelt szakértő szakvéleményét, erre irányuló bizonyítási indítványt azonban nem terjesztett elő.

[35] Az alperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a bizonyítékok értékelése során figyelembe kell venni azt is, hogy a káreseménnyel összefüggésben felmerülhetett a társbiztosítottal munkaviszonyban álló targoncavezető fegyelmi és anyagi felelőssége, ezért nem volt elvárható tőle olyan tanúvallomás, amellyel elismeri a munkavégzésére vonatkozó előírások megszegését. Nem megalapozott a felperesnek az a hivatkozása, hogy a káresemény okának és a baleseti mechanizmusnak a feltárásához összetett szakvélemény, és a kirendelt szakértőtől eltérő szakterületen működő más szakértők véleményének beszerzése is szükséges lenne, mert a targoncavezető kétséges valóságtartalmú tanúvallomásán kívül, amelyet műszaki adatokon alapuló szakértői vélemény is megcáfolt, semmilyen konkrét bizonyíték nem utal a targonca műszaki hibájára. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdését sértő módon, kirívóan okszerűtlenül mérlegelte a perben rendelkezésére álló bizonyítékokat, amikor szakkérdésben az érdektelennek nem tekinthető targoncavezető tanúvallomása alapján állapította meg a tényállást az ellentmondástól és logikai hibától mentes, konkrét műszaki adatokkal alátámasztott igazságügyi szakvélemény megállapításaival szemben. A perben rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő, okszerű mérlegelése

alapján az állapítható meg tényként, hogy a targoncavezető manuálisan irányította a targoncát, amikor az a raktár keskeny folyosós területén a 40. és a 41. állványsor között hátramenetben egy raklapnak ütközött, és azt nekitolta a 40. állványsor egyik lábának.

[36] Ennek a ténynek az alapján azt a jogi következtetést lehet levonni, hogy a targoncavezető azért nem látta előre a kár bekövetkezését, mert bízott abban, hogy manuális irányítással sem fog raklapnak vagy polcnak ütközni. Bár a targoncavezető nem azzal a szándékkal váltotta a targoncát manuális irányításra, hogy kárt okozzon a felperesnek, de a tudatának át kellett fognia, hogy ha a kezelési útmutató és a raktározási szabályzat kifejezett tiltó rendelkezése és a targoncavezetés veszélyes üzemi jellege ellenére manuális irányításra vált a polcsorok közötti keskeny folyosóban, akkor a személy- és vagyonbiztonságot fokozottan veszélyeztető helyzetet teremt, amelyben a más körülmények között viszonylag csekélynek tekinthető vezetési hiba is aránytalanul súlyos következményekkel, akár a polcrendszer összedőlésével is járhat. A targoncavezető könnyelműen bízott a manuális vezetés esetén fenyegető súlyos következmények elmaradásában. Ez a könnyelműség az adott körülmények között a szándékossággal határos, súlyos gondatlanságnak minősül. A társbiztosított munkavállalójának a kár előrelátása körében tanúsított súlyos gondatlansága az egyedi megállapodás 2.1. pontja alapján a felperes terhére is értékelhető. A társbiztosított munkavállalója a súlyos gondatlansága miatt nem látta előre a kárt, ezért a káresemény nem minősül az ARSZF III. pontjában meghatározott biztosítási eseménynek.

[37] A Ptk. 6:464. § (1) bekezdés c) pontja kimondja, hogy a biztosító mentesül szolgáltatási kötelezettsége alól, ha bizonyítja, hogy a kárt jogellenesen, szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartással a biztosított jogi személynek az általános szerződési feltételben meghatározott vezető beosztású tisztségviselője vagy a biztosított vagyontárgy kezelésére jogosított tagja, munkavállalója vagy megbízottja okozta.

[38] Az ÁVF X.1. c) pontja szerint a biztosító mentesül, ha a kárt a biztosított a biztosított jogi személynek a biztosított tevékenység folytatásában közreműködő munkavállalója okozta.

[39] A Ptk. 6:464. § (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben foglalt rendelkezést a kármegelőzési és a kárenyhítési kötelezettség megszegésére is alkalmazni kell.

[40] A Ptk. 6:463. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szerződő fél és a biztosított a kár megelőzése érdekében az adott helyzetben általában elvárható magatartást köteles tanúsítani.

[41] A targoncavezető a társbiztosított olyan munkavállalója volt, aki közreműködött az Kft.5 biztosított tevékenységének folytatásában, és fel volt jogosítva a felperes raktárban tárolt árukészletének kezelésére, annak mozgatására, rakodására. Erre figyelemmel a

targoncavezető súlyosan gondatlan károkozása vagy a kármegelőzési kötelezettség targoncavezető általi súlyosan gondatlan megszegése a Ptk. 6:464. § (1) bekezdés c) pontja és az ÁVF X.1. c) pontja alapján eredményezheti az alperes mentesülését a biztosítási szolgáltatás teljesítésének kötelezettsége alól. A targoncavezető magatartása jogellenes volt, egyrészt azért, mert kárt okozott, a Ptk. 6:520. §-a értelmében pedig minden károkozás jogellenes, és nem állt fenn a Ptk. 6:520. § a)-d) pontjában meghatározott, a károkozás jogellenességét kizáró körülmény, másrészt azért, mert a vezető a munkavégzésére vonatkozó tételes szabályokat, a kezelési útmutató és a raktározási szabályzat tiltó rendelkezéseit szegte meg azzal, hogy kézi irányításra váltotta a targoncát. Az ítéltábla elfogadta a felperesnek azt az érvelését, hogy a targoncavezető károkozása, a hátramenetben elkövetett vezetési hiba nem tekinthető súlyosan gondatlan magatartásnak, mert az ütközést csekély súlyú figyelmetlenség vagy vezetési hiba is okozhatta. Az viszont, hogy a vezető megszegte azokat a rendelkezéseket, amelyek célja kimondottan a személy- és vagyonbiztonság megóvása, éppen az emberi hibára visszavezethető, csekély súlyú figyelmetlenségből vagy vezetési hibából eredő veszélyhelyzetek kialakulásának elkerülése volt, és kézi irányításra kapcsolta a targoncát a keskeny folyosóban, a Ptk. 6:463. § (1) bekezdésében előírt kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan megszegésének minősül. A biztonsági előírások be nem tartását egyébként az ÁVF IX.1. b) pontja is súlyosan gondatlan magatartásnak minősíti. A kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan megszegése azzal a következménnyel jár, hogy az alperes mentesül a biztosítási szolgáltatás teljesítése alól abban az esetben is, ha a káresemény egyébként biztosítási eseménynek minősülne.

[42] Tekintettel arra, hogy a káresemény nem minősül készletkár biztosítási eseménynek, és ha annak minősülne, az alperes akkor is mentesülne a biztosítási szolgáltatás teljesítésének kötelezettsége alól, a perben nem volt ügydöntő jelentősége annak, hogy a káresemény a biztosítási fedezetből kizárt kockázatok körébe tartozott-e, sem annak, hogy a felperes vagy a társbiztosított megszegte-e a közlési és változásbejelentési kötelezettségét. A kizárásokkal kapcsolatban egyébként az ítéltábla álláspontja az, hogy a Ptk. 6:8. § (1) bekezdésének és 6:86. § (1) bekezdésének megfelelő értelmezés szerint csak a konkrét biztosítási esemény során károsodott vagyontárgyak tervezési, konstrukciós vagy kezelési hibája tartozik a biztosítási fedezetből kizárt kockázatok körébe. Az, hogy a társbiztosított nem jelentette be a polcrendszer feltárt, és jegyzőkönyvben rögzített hibáit, e hibák kijavításának elmaradását, valamint azt, hogy a targoncák korábban többször is polclábaknak ütköztek, azért nem járhat a Ptk. 6:452. § (3) bekezdése alapján az alperes kötelezettségének be nem állásával, mert ezek a körülmények nem hatottak közre a káresemény bekövetkezésében. A polcrendszer az alperes által sem vitatottan az ütközés, és nem a polcrendszer ki nem javított hibái vagy túlterheltsége miatt omlott össze. Azt maga az alperes sem állította, hogy a polcrendszer az ütközés következtében nem omlott volna össze, ha annak hibáit kijavították volna, ezért nem állapítható meg okozati összefüggés a polcrendszer hibái, illetve e hibák kijavításának elmaradása és a felperes kárának bekövetkezése között. Nem állapítható meg okozati összefüggés a targoncák korábbi polclábaknak ütközései és a kár bekövetkezése között sem. Ezek a korábbi ütközések ugyanis nem a raktár keskeny folyosós területén történtek, és soha nem jártak polc eldőlésével vagy a polcrendszer stabilitásának meggyengülésével.

[43] Az ARÜKR I.1. pontja szerint az üzemszüneti kár biztosítási esemény az üzem működésének teljes vagy részleges megszakadásából eredő dologi kár bekövetkezése. A

felperes a perben nem állította, hogy a káresemény miatt teljesen vagy részlegesen megszakadt volna az üzem működése, hanem az üzemszüneti kárral kapcsolatos biztosítási szolgáltatás iránti követelését a keresetlevelében és a másodfokú tárgyaláson is arra alapította, hogy valamennyi meglévő üzeme teljes kapacitással működött, ezért nem tudta pótolni azt az árukészletet, amely megsemmisült a káreseményben, illetve amelyet meg kellett semmisítenie a káresemény miatt. Ez a körülmény azonban nem minősül az ARÜKR I.1. pontjában meghatározott üzemszüneti kár biztosítási eseménynek; a káreseményben megsemmisült, illetve a káresemény miatt megsemmisített árukészletben keletkezett károkra a készletkár biztosítás nyújthatott volna fedezetet, mert a megsemmisült, illetve a káresemény miatt megsemmisített árukészlet értékének pótlására a készletkár biztosítás volt hivatott.

[44] Tekintettel arra, hogy az alperes sem a készletkárral, sem az üzemszüneti kárral kapcsolatban nem volt kötelezhető biztosítási szolgáltatás teljesítésére, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbelső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

[45] A felperes az első- és a másodfokú eljárásban is pervesztes lett, ezért az ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte őt együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére. Az alperesnek megítélt perköltség a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) és c) pontja alapján megállapított 7.500.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból, 1.000.000 forint, az alperes által előlegezett szakértői költségből és 2.500.000 forint fellebbezési illetékből, az alperesi beavatkozónak megítélt perköltség pedig szintén a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b) és c) pontja alapján megállapított 3.750.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból és 2.500.000 forint fellebbezési illetékből áll.

Budapest, 2021. június 24.

Világhyéné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Lente Sándor s. k.
előadó bíró

dr. Csóka István s. k.
bíró